

5.25 Učební osnovy: **Společenskovědní seminář**

Zpracování osnovy předmětu Společenskovědní seminář koordinovala
Mgr. Lada Nepožitková Landová.

Časová dotace:

Vyšší gymnázium:

5.N	2 hodiny	3.V	2 hodiny
6.N	2 hodiny	4.V	2 hodiny

Celková dotace: vyššího gymnázia je 8 hodin.

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět **Společenskovědní seminář** patří do oblasti humanitních studií a je součástí vzdělávacích oblastí Člověk a společnost a Člověk a svět práce.

Předmět rozvíjí a rozšiřuje u studentů poznatky zejména v oblastech psychologie, sociologie, politologie, filozofie, logiky, etiky, ekonomie a práva. Předmět SVS doplňuje a prohlubuje učivo předmětu Základy společenských věd.

Cíle:

Cílem předmětu SVS je získávání a propojování (integrace) poznatků z různých oborů společenských věd, jejich využití nejen ve výuce, ale také v běžném životě. Studenti za pomoci předmětu SVS mohou např. lépe poznat a rozvíjet svou osobnost, přispět k volbě cílů a prohloubení sociálních citů, naučit se orientovat ve společnosti a jejích normách, najít v ní své místo a uplatnění, chápat vývoj lidského myšlení, osvojit si např. některé společenské nebo ekonomické principy a zákonitosti apod. SVS vede studenty také k orientaci v aktuálním společenském dění.

Organizační vymezení:

Pro výuku společenskovědního semináře se nejčastěji využívají kmenové třídy, ale studenti mají možnost využít také učeben s audiovizuální technikou a počítačových učeben. Pro studenty jsou také organizovány exkurze dle aktuálně probíraného tématu.

Výchovně vzdělávací strategie:

Předmět SVS je částečně vyučován frontálně např. s využitím meotaru nebo dataprojektoru, ale studenti si často mohou vyzkoušet různé další metody výuky – práci ve dvojici či skupině, projektové vyučování, vyhledávání informací pomocí internetu v multimediální učebně apod.

V hodinách SVS se utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence:

Kompetence k učení, Kompetence personální, Kompetence občanské

Učitel podněcuje studenty k aktivnímu zájmu o studium a představuje vzdělání jako významnou hodnotu.

Kompetence k učení, Kompetence komunikativní

Učitel nabádá studenty ke sběru informací z různých zdrojů (odborná literatura, noviny, časopisy, internet, ...) a ke kritickému posuzování těchto informací.

5.25 Učební osnovy: *Společenskovědní seminář*

Kompetence komunikativní, Kompetence sociální, Kompetence personální, Kompetence občanské

Učitel vede studenty k diskusím na aktuální téma a k toleranci názorů druhých (nabízí žákům prostor pro vyjádření názorů a postojů)

Kompetence k učení, Kompetence komunikativní

Učitel zadává žákům referáty a napomáhá tak k rozvíjení schopnosti prezentace vlastní práce

Kompetence komunikativní, Kompetence občanské, Kompetence sociální

Učitel organizuje besedy a exkurze k aktuálním tématům (napomáhá tak k porovnávání teoreticky získaných znalostí s realitou).

Kompetence komunikativní, Kompetence sociální, Kompetence občanské, Kompetence k řešení problémů

Učitel podporuje dramtizaci situací souvisejících s aktuálně probranými tématy.

Kompetence k řešení problémů, Kompetence k učení, Kompetence personální

Učitel nabízí možnost samostatné práce/projektu, vede tak k hlubšímu zaměření na určitou oblast, popř. problém. Zadává zajímavé domácí úkoly.

Kompetence k učení, Kompetence občanské

Učitel klade důraz na mezipředmětové vztahy (historické souvislosti, tradice, kulturu apod.).

V předmětu SVS se kromě vlastního vzdělávacího obsahu realizují části obsahů průřezových témat:

P0 Výchova demokratického občana

P02 Občan, občanská společnost a stát

P03 Formy participace občanů v politickém životě

P1 Osobnostní a sociální výchova

P11 Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti

P13 Sociální komunikace

P14 Morálka všedního dne

P15 Spolupráce a soutěž

P2 Výchova k myšlení v evropských globálních souvislostech

P24 Žijeme v Evropě

P3 Multikulturní výchova

P33 Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí

P5 Mediální výchova

P54 Účinky mediální produkce a vliv médií

5.25 Učební osnovy: **Společenskovední seminář**

ROČ	VÝSTUP	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, POZNÁMKY	PT DRUH
3. roč. vyšší G	<ul style="list-style-type: none"> - objasní význam oboru psychologie - charakterizuje a porovná psychologické školy - orientuje se v různých typologiích osobnosti - dokáže popsat typy komunikace, komunikační prostředky a umí rozeznat signály řeči těla - rozeznává různé typy emocí, dokáže ovládat své emoce - orientuje se v různých typech psychotestů a testů IQ, umí pomocí nich zhodnotit svou osobnost 	3NV1 Psychologie Stručné dějiny psychologie Psychologické školy Typologie osobnosti Komunikace, řeč těla Emoce Psychotesty, testy IQ	Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti Sociální komunikace Morální všedního dne	P 11 P 13 P 14
3. roč. vyšší G	<ul style="list-style-type: none"> - objasní význam oboru sociologie - popíše společnost jako sociální útvar - vysvětlí proces socializace a jeho etapy - rozlišuje různé typy sociálních skupin - charakterizuje rodinu a její význam pro společnost - dokáže popsat sociální rozvrstvení společnosti 	3NV2 Sociologie Stručné dějiny sociologie Společnost a socializace Sociální skupiny Rodina Sociální stratifikace	Morálka všedního dne Spolupráce a soutěž	P14 P 15
3. roč. vyšší G	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí úzké spojení společnosti a kultury - zhodnotí vliv masmédií na společnost - rozeznává různé typy reklamy, umí posoudit jejich účinek na společnost - dokáže v praxi aplikovat různé typy sociálního výzkumu a vyvodit z nich závěry 	3NV3 Společnost a kultura Kultura Masmédia Reklama Sociologické výzkum	Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti Sociální komunikace Morální všedního dne Účinky mediální produkce a vliv médií	P 11 P 13 P 14 P 54
3. roč. vyšší G	<ul style="list-style-type: none"> - umí rozlišovat mezi pojmy deviace a patologický jev - orientuje se v problémech současné společnosti - uvede na příkladech možnosti řešení společenských problémů 	3NV4 Deviace a patologické jevy Šikana, psychoteror (mj. mobbing, stalking, ...) Sebepoškozování Alkoholismus Gamblerství další deviace a patologické jevy	Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti Sociální komunikace Morální všedního dne	P 11 P 13 P 14
3. roč. vyšší G	<ul style="list-style-type: none"> - objasní význam oboru politologie - charakterizuje nejvýznamnější představitele - umí popsat hlavní myšlenky politologických děl autorů historie i současnosti - dokáže diskutovat a obhajovat své názory při rozboru ukázek děl 	3NV5 Politologie I Stručné dějiny politologie Nejvýznamnější představitelé Ukázky z děl: Platon, Aristoteles, Lock, Rousseau, Hobbes Machiavelli, Weber, Havel, Pithart	Sociální komunikace	P13

5.25 Učební osnovy: *Společenskovední seminář*

<p>3. roč. vyšší G</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uvede státní symboly ČR - chápe rozdíl mezi oficiálními a neoficiálními státními symboly - objasní typy volebních systémů - orientuje se v politických systémech - charakterizuje různé politické ideologie - posoudí význam participace občanů na společenském životě - dokáže uvést příklady z praxe 	<p>3NV6 Politologie II Státní symboly (oficiální, neoficiální) Volební systémy Politické systémy a ideologie Participace občanů na politickém životě Občanská společnost, společenské organizace (odborní, hnutí, nadace, lobbying,...)</p>	<p>Občan, občanská společnost a stát Formy participace občanů v politickém životě</p>	<p>P 02 P 03</p>
<p>3. roč. vyšší G</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dokáže popsat historii a vývoj EU - umí vyjmenovat členské státy EU - zhodnotí význam členství ČR v EU - hledá (a umí posoudit) možnosti studia, práce, podnikání apod. v EU 	<p>3NV7 Evropská unie Historie, vývoj, současnost Členské státy EU a ČR Studium, práce, podnikání apod. v EU</p>	<p>Žijeme v Evropě</p>	<p>P 24</p>
<p>3. roč. vyšší G</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozeznává různé dokumenty zabývající se lidskými právy - umí posoudit důležitost lidských práv - dokáže vysvětlit změny v právech žen od historie do současnosti - uvede příklady porušování lidských práv v současném světě - vysvětlí pojem diskriminace 	<p>3NV8 Lidská práva Listina základních lidských práv a svobod Všeobecná deklarace lidských práv Práva žen Příklady porušování lidských práv Diskriminace</p>	<p>Sociální komunikace</p>	<p>P 13</p>
<p>3. roč. vyšší G</p>	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje pojem multikulturalita - uvede vhodné příklady multikulturní společnosti - vysvětlí pojem občanství a jeho význam - orientuje se v národnostních menšinách ČR - posoudí problémy dnešní společnosti (rasismus, ...) 	<p>3NV9 Multikulturalita Multikulturní společnost Občanství Národnostní menšiny Rasismus, xenofobie, extremismus,...</p>	<p>Sociální komunikace Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci s lidmi z různého kulturního prostředí</p>	<p>P 13 P 33</p>
<p>3. roč. vyšší G</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vyhledává zajímavé články (myšlenky) v odborných časopisech a knihách - popíše zmíněné problémy, dokáže o nich diskutovat, obhajovat své názory, hodnotit situaci apod. 	<p>3NV10 Psychologie, sociologie, politologie Články z odborných časopisů, knih Diskuse k vybrané problematice Aktuální společenské a politické dění</p>	<p>Sociální komunikace Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p>	<p>P 13 P 11</p>

5.25 Učební osnovy: **Společenskovědní seminář**

ROČ	VÝSTUP	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, POZNÁMKY	PT DRUH
4.roč. vyšší G	- charakterizuje jednotlivá období filozofie - uvede významné představitele filozofických směrů - orientuje se ve filozofických textech a dokáže je interpretovat	4NV1 Filozofie I Antická filozofie Středověká filozofie Období renesance, reformace Filozofické texty	Sociální komunikace	P 13
4.roč. vyšší G	- charakterizuje jednotlivá období filozofie - uvede významné představitele filozofických směrů - orientuje se ve filozofických textech a dokáže je interpretovat	4NV2 Filozofie II Novověká filozofie do 19. stol. Filozofie 19. stol. Filozofie 20. stol. Filozofické texty	Sociální komunikace	P 13
4.roč. vyšší G	- charakterizuje jednotlivá období filozofie - uvede významné představitele filozofických směrů - orientuje se ve filozofických textech a dokáže je interpretovat	4NV3 Filozofie III Česká filozofie Významné osobnosti české filozofie Filozofické texty	Sociální komunikace	P 13
4.roč. vyšší G	- dokáže vysvětlit hlavní rysy monoteistických a polyteistických náboženství - umí zhodnotit význam náboženství v různých společenstvích - posoudí důležitost náboženské tolerance a vnímání odlišností - vysvětlí problémy sekt a jejich nebezpečí pro společnost	4NV4 Náboženství Monoteistická náboženství (islám, judaismus, křesťanství) Náboženství Slovanů, antická náboženství Další náboženství Tolerance a vnímání odlišností Sekty	Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti Sociální komunikace Morální všedního dne Účinky mediální produkce a vliv médií	P 11 P 13 P 14 P 54
4.roč. vyšší G	- objasní historický vývoj etiky - orientuje se v jednotlivých etických směrech - popíše současný vývoj etiky a vlivu globalizace - zhodnotí současné etické problémy	4NV5 Etika Historický vývoj etiky Etické směry Současný vývoj etiky, globalizace Současné etické problémy	Sociální komunikace	P13
4.roč. vyšší G	- vysvětlí postupný vývoj práva - charakterizuje významné osobnosti - orientuje se v právních normách a právních pojmech - posoudí historický vývoj ústavy a současný stav tohoto významného právního dokumentu	4NV6 Právo I Kultura, tradice - zvykové právo Hugo Grotius Vývoj právních norem, právní vědomí Spravedlnost, zákonnost Prameny práva Historický vývoj ústavy	Občan, občanská společnost a stát Morálka všedního dne	P 02 P14

5.25 Učební osnovy: *Společenskovědní seminář*

		Ústava ČR		
4.roč. vyšší G	- rozeznává jednotlivá právní odvětví - orientuje se v právních pojmech - dokáže aplikovat právní teorii na praxi	4NV7 Právo II Odvětví práva veřejného Odvětví práva soukromého Právní pojmy	Morálka všedního dne	P14
4.roč. vyšší G	- popíše jednotlivé typy ekonomických teorií - orientuje se v představitelích jednotlivých ekonomických směrů - zhodnotí jejich myšlenky - aplikuje ekonomické teorie na současnou praxi	4NV8 Ekonomické teorie Eko-myšlení antického Řecka, Říma a středověku Merkantilismus (raný, rozvinutý) Klasická politická ekonomie Utopický socialismus Marxistický socialismus Neoklasická ekonomie Keynesiánská makroekonomie České ekonomické myšlení	Morálka všedního dne Spolupráce a soutěž	P14 P 15
4.roč. vyšší G	- dokáže přednést své názory, obhajovat je, diskutovat, porozumět názorům druhých, hodnotit apod.	4NV9 Mezipředmětové vnímání ZSV Diskuse na zvolené téma studentů Opakování znalostí učiva ZSV	Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti Sociální komunikace Morální všedního dne	P 11 P 13 P 14